

ROMA METROPOLİTEN ŞEHİRİ

Tuba ARICI

Çanakkale Onsekiz Mart Ü.

SBE, Yerel Yönetimler Kent ve Çevre Politikaları

Tezli Yüksek Lisans Programı

ÖZET

Hızlı nüfus artışı ve bu artışın kırdan kente doğru eğilimi, kentli nüfus oranının yükselmesine neden olmuştur. Genel olarak bu göç hareketleri dengeli bir şekilde sağlanamamış ve bu göç dalgası belirli birkaç kent yönünde olmuştur. Bu durumda, bazı kentlerde nüfusun birikmesine yol açmıştır. Dünya üzerinde kentli nüfusun %41'i bir milyonun üzerinde nüfusa sahip kentlerde yaşamaktadır. Günümüzde de büyük ölçekli yerleri diğer yerlerden ayırt etmek için metropol kavramı kullanılmaktadır. Bu büyük ölçekli yerlere de metropoliten kent ismi verilmektedir. Araştırma kapsamında, metropoliten kent kavramı, dünyadaki yönetim modelleri tasnif edilmeye çalışılacak olup Roma metropoliten şehrinde görülen uygulama modelleri incelenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Metropol, Metropoliten Kent, Metropoliten Yönetim, Yerel Yönetimler, İtalya, Roma

ABSTRACT

Rapid population growth and the tendency of this increase from rural to urban have caused the rate of urban population to increase. In general, these migration movements are not even as this wave of migration has occurred in a few cities. As a result, the population has been instensified in these cities. 41% of the urban population live in cities with a population over one million. Today, metropolis concept is used to distinguish large scale places from other places. These large-scale places are also called metropolitan cities. Within the scope of this research, the concept of metropolitan city, management models in the world will be classified and the application models seen in Roman metropolitan city will be examined.

Key Words: Metropolis, Metropolitan City, Metropolitan Administration, Local Governments, Italy, Rome

GİRİŞ

Kentler tarımsal olmayan üretimin var olduğu, üretimin denetlendiği, dağıtımın koordine edildiği, belirli teknolojinin kullanıldığı, nüfusun belli bir büyüklük ve yoğunluğa ulaştığı, heterojenlik ve bütünleşmenin var olduğu yerleşme yerleridir¹.

Hızlı nüfus artışı ve sosyal, ekonomik, kültürel açılardan kentlerin insanlar açısından daha cazibeli hale gelmesi ile kırdan kente doğru olan göç eğilimi artış göstermiştir. Nüfusu 100.000'i aşan kentlerde, 1800 yılında dünya nüfusunun sadece %1.7'si kentlerde yaşarken, bu oran 1900 yılında %5.5'e, 1979 yılında ise %22'ye yükselmiştir. 1800 yılında 15 milyon olan kentli nüfus, 1980'lerde 800 milyona yükselmiştir. 2000'li yılların başında ise dünyada 3.5 milyar kişi kentlerde yaşamaktadır².

Dünyada ki kentleşmenin genel görünümüne bakıldığında sürekli bir artış olduğu gözlenmektedir. Ve bu göç hareketleri dengeli bir biçimde sağlanamayarak nüfus bazı kentlerde daha fazla birikme göstermiştir. Bu durumun doğal bir sonucu olarak diğer kentlere oranla daha büyük ölçekli kentler ortaya çıkmıştır. İşte bu daha büyük ölçekli kentlere de metropoliten kent adı verilmektedir.

Bu çalışmada, metropoliten kent kavramı ve dünya üzerindeki metropoliten kent yönetim modellerine yer verilerek Roma metropoliten alan uygulamasına değinilecektir.

1. METROPOL KENT KAVRAMI

Dünya üzerinde kentli nüfus sürekli olarak artış göstermektedir. Hızlı nüfus artışı ve sosyal, ekonomik, kültürel açılardan kentlerin insanlar açısından daha cazibeli hale gelmesi ile kırdan kente doğru olan göç eğilimi artış göstermiştir. Genel görünümüne bakıldığında göç hareketleri dengeli bir şekilde sağlanamamakta ve göç dalgası belli birkaç ana kente doğru olmaktadır.

---

¹ Kaya, E. (2007). Kentleşme ve Kentileşme. İstanbul: Okutan Yayıncılık.

² Keleş, R. (2010). Kentleşme Politikası. Ankara: İmge Kitabevi.

Dünyada ki kentleşmeye bakıldığında sürekli bir artış olduğu açıktır ve kentli nüfus arttıkça büyük kentlerde yığılma olmaktadır. Bu yığılmada metropol kent kavramını ortaya çıkarmaktadır.

Dünyada metropoliten kentlerin tarihi gelişimine bakmak gerekirse sanayi devrimi öncesi nüfusu bir milyonu geçen kent yoktur. Sanayi devriminin bir sonucu olarak, dünya tarihinde ilk defa Londra'nın nüfusu bir milyonu aşmıştır. 1853 yılında Paris, 1857 yılında New York, 1870 yılında Viyana Londra'yı izlemiş ve milyonluk kentler halini almışlardır. 20. yüzyılın başlarında Berlin, Moskova, Şikago, Tokyo ve Kalkuta'nın nüfusu da bir milyonu geçmiştir. Bir milyondan fazla nüfusa sahip kentler 1940 yılında 51, 1961'de 80, 1980'lerin ortasında 126 olarak hesaplanmıştır. 1980-2000 döneminde hızlı bir artış göstererek 388'e yükselmiştir. BM'in 2005 yılı verilerine göre, dünyada bir milyondan fazla nüfusa sahip 430 metropoliten kent bulunmaktadır. Bu 430 metropolde toplam 1,2 milyar kişi yaşamaktadır. 2015 yılında metropoliten kent sayısının 541'e ulaşacağı tahmin edilmektedir. Bu nedenle, yeni yüzyılda ekonomik ve sosyal yığılmanın, metropoliten alanlarda yaşanacağı öngörüsünde bulunmak yanıltıcı değildir³.

Dünya genelinde kentlerde yaşayan nüfusun önemli bir bölümü metropol kentlerde yaşamaktadır ve bunun bu şekilde devam edeceği düşünülmektedir.

Metropol; yunanca metra (ana) ve polis (kent) kelimelerinin birleşimi ile oluşan metropolis kelimesinden doğmaktadır. Bu kavram büyük ölçekli yerleri diğer yerlerden ayırt etmek için sanayi devriminden ortaya çıkmıştır ve genel kabul görmüş bir kavramdır. Günümüzde de büyük ölçekli yerleri tanımlamak için "metropol" ya da "metropoliten kent" kelimeleri kullanılmaktadır⁴.

Kapsamlı bir tanımlama yapmak gerekirse metropoliten kent; genellikle bir merkez anakent ile onu çevreleyen, ekonomik olarak bütünleşik yöre kentler ve ilçe yönetimlerinden oluşan, nüfusun bir milyon üstü ve yoğun olduğu, sosyal ve kültürel açıdan bölgenin merkezi kabul edilebilecek, geniş yüz ölçümüne sahip, büyük ölçekli yerel hizmetlerin sunulduğu yerlerdir⁵.

Birden fazla metropol kentin birbirleri ile birleşmesi ile oluşan devasa kentsel alan ise "Megapol" olarak isimlendirilmektedir. Megapol alanlarda bir metropol kentten diğer metropol kente geçilirken yerleşim alanları arasında bir kesinti mevcut değildir. Dünya'da başlıca megapol

---

³ Çabuk, K. D. (2010). Türkiye'de Metropoliten Kentlerin Nüfus Gelişimi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 192-215.

⁴ KBAM. (2012). Kent, Bölgeler, Metropoliten Alanlar ve Büyükşehirler. 3. Kentsel ve Bölgesel Araştırmalar Sempozyumu. Ankara: TÜBİTAK.

⁵ Gül, H., & Batman, S. (2013). Dünya ve Türkiye Örneklerinde Metropoliten Alan Yönetim Modelleri ve 6360 Sayılı Yasa. Yerel Politikalar.

alanlarına örnek vermek gerekirse Kuzey Amerika'daki Northeast Megapolis, Avrupa'daki European Megalopolis, Japonya'daki Taiheiyo Belt, Çin'deki Pearl River Delta ve Yangtze River Delta'tir. Türkiye'de İstanbul-Kocaeli hattı megapol olma potansiyeli bulunan bir alan durumundadır⁶.

2. METROPOLİTEN YÖNETİM MODELLERİ

Metropoliten kentlerin yönetim modelleri çeşitlidir. Ülkelerde ki tarihi geçmiş farklılıkları, gelişmişlik düzeyindeki farklılıklar, yerel yönetim anlayışı, kentsel alt yapı, coğrafi özellikler vb. durumlar ülkeden ülkeye değişkenlik gösteren metropoliten yönetim modellerini karşımıza çıkarmaktadır⁷.

Bu sebepten dolayı literatürde farklı metropoliten yönetim modelleri karşımıza çıkmaktadır. İki farklı tasnif bulunmaktadır. Bunlardan ilki, dünya uygulamalarını sınıflayan Shah metropoliten yönetimleri altı grupta toplamaktadır⁸.

- i. Üniter metropoliten yönetim modeli;
- ii. Dikey olarak koordine edilmiş iki kademeli metropoliten yönetim modeli;
- iii. Yatay olarak koordine edilmiş iki kademeli metropoliten yönetim modeli;
- iv. Yatay olarak örgütlenmiş iki kademeli gönüllü metropoliten yönetimler;
- v. Koordine edilmemiş iki kademeli metropoliten yönetim modeli;
- vi. Koordine edilmemiş ve parçalanmış tek kademeli metropoliten yönetim modeli.

Bu metropoliten yönetim modellerinden ilki, üniter metropoliten yönetim modelidir. Bu modelde, kentsel alanın hepsini içeren bütünleşik ve tek kademeli bir alan yönetimi söz konusudur. Bu yönetimler genellikle alt kademe küçük belediyelerin birleşmesi ile oluşmaktadır. Alandaki tüm kentsel hizmetlerde sorumludurlar. Bu model, Prag, Bern ve Toronto gibi kentlerde bulunmaktadır.

---

⁶ Oktay, T. (2016). Metropol Kent yönetimi Yaklaşımları ve Uygulama Modelleri. *Strategic Public Management Journal (SPM)*, 49-71.

⁷ Tekel, A. (2006). Türkiye'de Metropoliten Alan Yönetiminden Metropoliten Yönetişime Geçiş: Ankara Örneğinde Bir Değerlendirme. Ankara: Gazi Üniversitesi.

⁸ Gül, H., & Batman, S. (2013). Dünya ve Türkiye Örneklerinde Metropoliten Alan Yönetim Modelleri ve 6360 Sayılı Yasa. Yerel Politikalar.

İkinci grup, Türkiye'nin de içinde yer aldığı dikey olarak koordine edilmiş iki kademeli metropoliten yönetim modelidir. Bu modelde hem metropoliten meclis hem de alt kademe yerel yönetim birimlerinin karar ve yürütme organları seçim ile oluşurlar. Fakat genel olarak üst yönetimin yetkileri ağırlıktadır. Bu model eski İstanbul ve Kocaeli büyükşehir belediyeleri ile oluşturulan il ve kent yönetiminin yetkilerinin çoğunu tek bir metropoliten yönetimde oluşturduğu büyükşehir belediyelerine benzetilmektedir. Varşova, Zagreb, Bangkok, Tokyo ve Madrid örnek olarak verilebilmektedir.

Üçüncü grup, yatay olarak koordine edilmiş iki kademeli metropoliten yönetim modelidir. Bu modelde, metropoliten ve alt kademe ilçe belediyelerinin net olarak ayrıştırılmış, bağımsız görev alanlarının olduğu modeldir. Metropoliten yönetim, sosyal yardım, kentsel büyüme, planlama, altyapı, polis, toplu taşıma, çöp toplama gibi hizmetleri üstlenirken alt kademe belediyeler ise cadde ve sokak aydınlatması, kaldırım düzeni, peyzaj, kütüphane, imar ve sağlık gibi hizmetleri üstlenmektedirler.

Dördüncü grup, yatay olarak örgütlenmiş iki kademeli gönüllü metropoliten yönetim modelidir. Bu modelde, çok sayıdaki yerel yönetimler metropoliten hizmetlerin sunumu için gönüllü birlikler oluştururlar. Bu modele Helsinki ve Vancouver kentlerinde ve ABD'de çok sık rastlanmaktadır. ABD'de yerel yönetimler arasında bölgesel ölçeklerin sorunlara çözüm bulmak için oluşturdukları gönüllü hükümet konseyleri buna bir örnektir.

Koordine edilmemiş yapılarda ikiye ayrılmaktadır. Koordine edilmemiş iki kademeli ve parçalanmış tek kademeli yönetim modelleri şeklindedir.

Koordine edilmemiş iki kademeli metropoliten yönetim modellerinde, metropoliten ve ilçe birimleri, dikey ya da yatay resmi koordinasyon araçlarından yoksun olarak varlıklarını sürdürürler ve herkes kendi sorumluluğunda olan işi yürütmektedir. Genellikle Doğu Avrupa ülkelerinde rastlanılmaktadır.

Son olarak parçalanmış tek kademeli metropoliten yönetim modellerinde ise, bir metropol alanda hepsi aynı kademede olan bazı zamanlarda daha farklı birimler altında olan pek çok bağımsız ya da özerk yerel yönetim birimlerinin yer aldığı yapılardır. Kendi sınırları ve yetkileri

kapsamında hizmet üretirler. Yerel özerkliğin çok güçlü olduğu ABD’de ve Hindistan’da görülmektedirler⁹.

İkinci tasnif şekli ise metropoliten yönetimleri 4 ana grupta toplayarak daha basit ama etkili ve kapsayıcı bir kategorik çerçeve çizmektedir. Buna göre metropoliten yönetim modelleri, tek kademeli, iki kademeli, isteğe bağlı ve özel amaçlı kuruluşlar olmak üzere dört ana gruba ayrılmaktadır¹⁰.

Tek kademeli model, tek yerel yönetim kademesinin olduğu modeldir. Küçük belediyelerin birleşerek tek büyük belediyeye katılması şeklinde kademelenmiştir. Toronto örnek olarak verilebilir.

İki kademeli model, metropoliten alandaki yerel hizmetlerden sorumlu alt ve üst olmak üzere tüzel kişiliğe sahip iki ayrı kademedden oluşan bir yönetim yapısı vardır. Üst kademe metropol alan ölçeğinde örgütlenirken alt kademe, ilçe ve belde gibi metropol alanın bir parçasını ifade eden daha küçük ölçekli belediyelerden oluşur. New York, Londra, İstanbul örnek olarak verilebilir.

İsteğe bağlı model, metropoliten alanda tek kademe biçiminde örgütlenmiş çok sayıdaki belediyenin yerel hizmetlerle ilgili yardımlaşma amacı ile oluşturdukları çeşitli birliktelik modellerini ifade eder. Los Angeles örnek olarak verilebilir.

Son olarak özel amaçlı kuruluşlar ise, metropoliten alan ölçeğinde temiz su, atık su, katı atık, rekreasyon alanları, elektrik ve doğalgaz gibi belirli bir hizmetin yürütülmesine yönelik olarak kurulurlar. Aynı bir tüzel kişiliğe ve aynı bir bütçeye sahip olan bu kuruluşlar metropoliten alandaki yerel yönetim yapısı tarafından denetlenmektedir. İSKİ örnek olarak verilebilir¹¹.

---

⁹ Akın, U. (2004, Ocak). Metropoliten Kent Yönetiminde İletişim ve Eşgüdümün Bilişim Teknolojileri Işığında Değerlendirilmesi. İstanbul Örneği. İstanbul, Türkiye: İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

¹⁰ Oktay, T. (2016). Metropol Kent yönetimi Yaklaşımları ve Uygulama Modelleri. Startegic Public Management Journal (SPM), 49-71.

¹¹ Çelikyay, H. (2010, Haziran 10). Avrupa Birliği Ülkelerinde Metropoliten Kent Yönetimi Sistematiği. İstanbul ve Londo Kentleri İncelemesi. İstanbul, Türkiye: Bahçeşehir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

3. İTALYA ÜLKE PROFİLİ

İtalya Güney Avrupa ülkesidir. Doğusunda Adriya denizi, batısında tiren denizi yer almaktadır. Ülke kuzeyden Fransa, İsviçre, Avusturya ve Slovenya ile komşudur. 2016 yılının sonunda, İtalya'nın toplam nüfusu 60 milyonu aşmış durumdadır. İtalya AB içerisinde Almanya, Fransa ve Birleşik Krallıktan sonra 4. Dünya genelinde ise 23. En kalabalık ülkedir. Ülkenin en yoğun nüfuslu bölgesi Kuzey İtalya'dır. Başkenti Roma'dır. Başlıca şehirleri ise; Roma, Milano, Napoli, Torino, Polermo, Cenova, Floransa'dır¹².

İtalya Cumhuriyeti parlamenter demokrasi ile yönetilmektedir. 1948 anayasası ile siyasi yapı düzenlenmiştir. Meclis ve Senato'dan oluşan Parlamento, yasama organını teşkil eder. Parlamento'nun seçtiği Cumhurbaşkanı, yürütme organının başı olarak başbakanı, başbakanda hükümet üyelerini seçer. Yargı organı ise, yasama organı gibi sadece Anayasa Mahkemesine karşı sorumlu olup çeşitli yüksek mahkemelerden oluşmaktadır. Güçler ayrılığı ilkesi mevcuttur. Hükümet “yürütme”, Parlamento “yasama” ve Yüksek Hakimler Kurulu “yargı” yetkisini elinde bulundurur. İtalya'nın Cumhurbaşkanlığını Sergio Mattarella yürütmektedir¹³.

4. İTALYA YEREL YÖNETİM YAPISI

İtalya, 1948 Anayasası'yla yerel yönetimleri üç kademeli olarak tanımlamıştı. İtalyan anayasasının 114. Maddesine göre, İtalya bölgelere, illere ve komünlere ayrılmıştı. Ancak 1990'da Anayasa'da yapılan bir değişiklikle metropoliten kentlerde yerel yönetim kademesine eklenmiştir¹⁴.

İtalya'da yerel yönetimler dört kademelidir.

- Komünler
- İller
- Metropoliten Kentler
- Bölgeler

---

¹² DEİK. (2014, Ocak). İtalya Ülke Bülteni. İstanbul, Türkiye.

¹³ TC. Dışişleri Bakanlığı. (2014). Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı: <http://www.mfa.gov.tr/> adresinden alındı

¹⁴ T.C Adalet Bakanlığı. (2014). Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı. <http://www.adalet.gov.tr/> adresinden alındı

Beş özel statülü bölge bulunmaktadır. Bunlar; Sicilya, Sardunya, Trentino Alto Adige, Friuli Venezia Giulia ve d'Aosta bölgeleridir. Bunlara ilaveten 20 normal bölge ve iki özerk il bulunmaktadır¹⁵.

5. ROMA METROPOLİTEN ALAN UYGULAMASI

Roma, İtalya yarımadasının ortasında yedi tepe üzerinde kurulmuştur. İtalya'nın başkenti olan Roma tarihsel olarak büyük öneme sahiptir. Aynı zamanda Lazio bölgesinin de başkentidir. Bağımsız devlet Vatikan'ın da burada bulunmasından dolayı iki devletin başkenti de denilmektedir. Roma İmparatorluğu zamanında, dünyanın en büyük şehri olan Romanın günümüzdeki nüfusu ise 2.7 milyondur. Birçok medeniyete başkentlik yapan Roma 2800 yıllık bir tarihi olması sebebiyle antik yapılara sahiptir. Roma şehrinin önemli bir özelliği hem şehir hem de komün statüsünde olmasıdır¹⁶.

İtalya, 1948 Anayasası'yla yerel yönetimleri üç kademeli olarak tanımlamıştı. İtalyan anayasasının 114. Maddesine göre, İtalya bölgelere, illere ve komünlere ayrılmıştı. İtalya'da metropoliten kentlerin oluşumuna izin veren yasa 1990'da kabul edilmiştir. Bu yasaya göre Roma ve Milano başta olmak üzere dokuz kentin metropoliten kent olarak oluşmasına izin verilmiştir. Bu oluşum sırasında bu büyük belediyelerin mahallelerle birleşerek güçlü bir kentsel, ekonomik ve sosyal bütünleşmenin sağlanması öngörülmüştür. Ancak, bölgesel yönetimler metropoliten kentlere sıcak bakmadığı için bir türlü metropoliten kentler kurulamamıştır. Bunu sağlamak üzere de 1999'da metropoliten kentin oluşturulmasına ilişkin yöntemin değiştirilmesini sağlayan bir madde Anayasa'ya eklenmiştir¹⁷.

Belli bir anakent bölgesindeki il yönetiminin yetkilerini bu birim üstlenecektir.

5.1. Roma Metropoliten Şehrinin Görev ve Yetkileri

Roma metropoliten kent olarak, kendi yetkileri doğrultusunda, kendi idari görevlerinin yanı sıra devlet tarafından veya bölgesel mevzuat tarafından kendisine verilen görevleri yürütmekle

---

¹⁵ Koşar, N. (2013). İtalya'da Yerel Yönetimler ve Merkezi Yönetim-Yerel Yönetimler Arası Mali İlişkiler. Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, 327-348.

¹⁶ İnan, F. (2015). Roma: Kartalların İmparatorluğu. İstanbul, Türkiye.

¹⁷TESEV. (2009). Yerel Yönetim Sistemleri. İstanbul: TESEV Yayınları.

yetkilidir. Yerellik ilkesi temelinde, kamu yararını ilgilendiren faaliyetlerle ilgili, vatandaşların özerk girişimlerini teşvik edebilir. Ayrıca Roma gelir ve harcama özerkliğine ve bağımsız mali kaynaklara sahiptir. Ve anayasaya uygun olarak ve devlet maliyesinin koordinasyon ve vergi sisteminin prensiplerine göre vergi koyabilir ve kendi gelirlerini toplayabilir¹⁸.

5.2. Organlar

Roma hem şehir hem de komün statüsündedir. Yerel yönetim birimi olarak ise bir meclisi, bir yürütme kurulu ve bir başkanı bulunmaktadır.

5.2.1. Meclis

Meclis, il içindeki seçmenler tarafından beş yıl için seçilmektedir. Metropol şehirlerde karar organı metropol şehir meclisidir. Metropol şehir meclisinin oluşumu, seçimi, süresi ile ilgili yeni düzenlemeler yapıncaya kadar il yerel yönetimi ile ilgili kuralların aynen uygulanması kabul edilmiştir. Metropol meclis temel kararları alan, yönetsel politik yönlendirme ve denetim organıdır. Metropol yönetimim iç yapısı bir teşkilat tüzüğü ile saptanır ve metropol şehir meclisince kabul edilir¹⁹.

5.2.2. Başkan

Yönetimin başına başkan denilmektedir. Başkan da halk tarafından 5 yıl için seçilmektedir. Yönetimi temsil eder atamalar yapar ve yürütme kuruluna başkanlık eder. Siyasal açıdan yürütmenin başı ve tüm idari hizmetlerin başıdır²⁰.

5.2.3. Yürütme Kurulu (Giunta Metropolitana)

Yürütme Kurulu başkan tarafından atanan görevlilerden oluşmaktadır. Genel olarak yetkili yürütme organıdır. Yürütme organı yetkilerine sahiptir. Görevi başkana yardımcı olmaktır. İşlevlerin yerine getirilmesini sağlar²¹.

---

¹⁸ T.C Adalet Bakanlığı. (2014). Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı. <http://www.adalet.gov.tr/> adresinden alındı

¹⁹ Roma Başkenti Kurumsal Site. (2013). <http://www.comune.roma.it> adresinden alındı

²⁰ Roma Başkenti Kurumsal Site. (2013). <http://www.comune.roma.it> adresinden alındı

²¹ Roma Başkenti Kurumsal Site. (2013). <http://www.comune.roma.it> adresinden alındı

SONUÇ

İtalya'da yerel yönetim birimleri 1948 anayasasına göre 3 kademeli olarak tanımlanmıştı. Bunlar iller, belediyeler ve bölgelerdi. 1990 yılında anakent bölgesindeki il yönetiminin yetkilerini üstlenmek amacıyla bir değişiklik yapılmıştır. Bu değişiklik ile bu yerel yönetim birimleri arasına metropoliten kentlerde eklenmiştir. Yasa ile Roma ve Milano başta olmak üzere dokuz kentin metropoliten kent olarak yapılanması öngörülmüştür. Ancak bölgesel yönetimler metropoliten kentlerin, illerin yerine geçeceğini düşünerek bu konuya sıcak bakmamıştır. Bu nedenle uygulama anlamında sorunlar yaşanmış metropoliten kentlerin oluşumu bir türlü sağlanamamıştır. Bu yerel yönetim biriminin uygulanmasını sağlamak amacıyla 1999 yılında anayasa da bu konuya ilişkin bir düzenleme yapılmıştır. Bu değişiklikte sadece Roma ile sınırlı kalmıştır. Roma'da metropoliten alan uygulaması tam anlamı ile sağlanmış değildir.

Kaynakça

- Akin, U. (2004, Ocak). Metropoliten Kent Yönetiminde İletişim ve Eşgüdümün Bilişim Teknolojileri Işığında Değerlendirilmesi. *İstanbul Örneği*. İstanbul, Türkiye: İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Bibbee, A. (2007). Making federalism work in Italy. OECD Economics Department Working Paper, 590. Erişim Tarihi: 2.01.2018, <http://www.oecd.org/olis/2007doc.nsf/>
- Çabuk, K. D. (2010). Türkiye'de Metropoliten Kentlerin Nüfus Gelişimi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 192-215.
- Çelikyay, H. (2010, Haziran 10). Avrupa Birliği Ülkelerinde Metropoliten Kent Yönetimi Sistematiği. *İstanbul ve Londo Kentleri İncelemesi*. İstanbul, Türkiye: Bahçeşehir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- DEİK. (2014, Ocak). İtalya Ülke Bülteni. İstanbul, Türkiye.
- Governo Italiano, (2011). Public administration reform and HRM system in Italy. Erişim Tarihi: 2.01.2018, http://www.funzionepubblica.it/docs_pdf/intervento_simposio.pdf
- Görmez, Kemal (1993). Türkiye’de Anakent Yönetiminin Sorunları, *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 2, (1), s. 19-29.
- Gül, H., & Batman, S. (2013). Dünya ve Türkiye Örneklerinde Metropoliten Alan Yönetim Modelleri ve 6360 Sayılı Yasa. *Yerel Politikalar*.
- İnan, F. (2015). Roma: Kartalların İmparatorluğu. İstanbul, Türkiye.
- Kaya, E. (2007). *Kentleşme ve Kentlileşme*. İstanbul: Okutan Yayıncılık.
- KBAM. (2012). Kent, Bölgeler, Metropoliten Alanlar ve Büyükşehirler. 3. *Kentsel ve Bölgesel Araştırmalar Sempozyumu*. Ankara: TÜBİTAK.
- Keleş, R. (2010). *Kentleşme Politikası*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Keleş, R. (1985) “Türkiye’de Anakent Yönetimi”, *Amme İdaresi Dergisi*, 18 (2), s. 69-82.
- Koşar, N. (2013). İtalya'da Yerel Yönetimler ve Merkezi Yönetim-Yerel Yönetimler Arası Mali İlişkiler. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 327-348.
- Oktay, T. (2016). Metropol Kent yönetimi Yaklaşımları ve Uygulama Modelleri. *Strategic Public Management Journal (SPM)*, 49-71.
- Roma Başkenti Kurumsal Site*. (2013). <http://www.comune.roma.it> adresinden alındı
- Shah, A. (2012) Grant Financing of Metropolitan Areas: A Review of Principles and Worldwide Practices, Policy Research Working Paper 6002, Washington, D.C.: The World Bank.
- T.C Adalet Bakanlığı. (2014). *Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı*. <http://www.adalet.gov.tr/> adresinden alındı
- TC. Dışişleri Bakanlığı. (tarih yok). Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı: <http://www.mfa.gov.tr/> adresinden alındı

Tekel, A. (2006). *Türkiye'de Metropoliten Alan Yönetiminden Metropoliten Yönetişime Geçiş: Ankara Örneğinde Bir Değerlendirme*. Ankara: Gazi Üniversitesi .

TESEV. (2009). *Yerel Yönetim Sistemleri*. İstanbul: TESEV Yayınları.

Tortop, N. (2011). İtalya'da yerel yönetimlerin yapısı ve son düzenlemeler. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 5(3). Erişim Tarihi: 2.01.2018, <http://yayin.todaie.gov.tr>

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı. (tarih yok). <http://www.mfa.gov.tr/> adresinden alındı

Ünüsan, T. (1999). Dünyada mahalli idareler. T.C. İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 27.